

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

לו.

עין משפט
גב מצוה

פג א מיי פ"ז מהל' מעשר הלכה א סגן עין קלה:
פד ב ג מיי פ"ח מהל' פסולי המוקדשין הלכה ח:

רבינו הנהאל

אומר שני לוגין שאני ערוד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומחול ושותה דברי ר' מאיר, ור' יהודה ור' יוסי ור' שמעון אסריין. ואקשטין וסבר ר' יוסי אין בריה והא תנן ר' יוסי אר' שתי נשים (שלקחו עולה. פי כיון שהקריבה להטאת תנודר כי זו שלקחה מתחילה לחטאת וכן העולה, הנה אית ליה לר' יוסי בריה, ופריך רבה בשוהנו כויתין בכך, ועל כן א"ר יוסי איהו שריצה מקריב חטאת, ומאי אתא לאשמעינן דרב חסדא דאמר אין הקינן מתפרשות

שני לוגין שאני ערוד להפריש. ואע"ג דע"ה לא נחשדו על תרומה גדולה כדאמרין בסוטה (דף מת.) כותים אפילו תרומה גדולה אין מפרישין ואע"ג דפרק שלשה שאכלו (בבבא דף מט.) אמרינן דכותאי עשורי מעשרי כראוי דבמאי דכתיב מזהר וזהיר ה"מ לאכול לעמנו אבל למכור לאחריים לא מעשרי דלא דרשי לפני עור לא תתן מכשול אלא כפסטיה ואע"ג דלינן חשדין על הגזל הכא לא חשיב ליה גזל דהוי ממונן שאין לו תוצעין ועוד דכל זמן שלא הופרש אינו דומה שיהא גזל שעדיין לא נתחייב לימנן לכהן או ללוי ומדע דע"ה לא נחשדו על הגזל וחשדי על המעשרות ועוד דסמכי אהא דדרשין צבצא מיעבא (דף פט:) עשר תעשר ואלת ולא מוכר:

עשרה מעשר ראשון ותשעה מעשר שני. לאו דוקא עשרה ומשעה דאחר שהסיר שני לוגין לתרומה גדולה פשו להו מאה נבי צי. **מירצה** פ"ה מחלל על מעות ושומה מיד בלא הפרשה ואינו נראה דאינו יכול לחלל דדוקא צסיפא דהך מתני' גבי דמאי קמני ומחלל על מעות משום דקבע לו מקום דהוי כמו הפרשה דקמני התם מעשר שני בצפוניו או דדרומו ובע"ג צין הפרשות אירי דקמני דספק חשיכה מעשרין את הדמאי אבל כותים דודאי לא מעשרי הוי ודאי ולהכי לא קמני גבי כותים מעשר שני בצפוניו או דדרומו דקמני על דמאי ולא קמני נמי הכא ומחלל על מעות דקמני גבי דמאי אלא ומיחל פירוש ^א מתחיל או כמו שפי' רבינו תם דמיחל כמו מיהל בה"א פירוש מוגו כמו סבאך מהול במים (שעה ה) ואחר השבת מפרש מעשר ראשון ושני דקמני בתוספתא עשרה הוציא אחריהן תשעה הוציא אחריהן דכיון שאין יכול לקבוע לו מקום אם היה שומה בלא

הפרשה היה שומה טבילים למפרע: **דברי ר"מ**. משמע דאית ליה לר"מ צריה ור' יהודה נמי קאמר רבה במסקנא דאית ליה צריה והכא אסר משום דחייש לבקיעת נוד ואילו צפ' יש בכור (בבבא דף קמ.) גבי נתנו עד שלא חלקו מוקי רבא ר"מ ור' יהודה כרב אסי דאמר האחיין מחכה יורשין ומחכה לקוחות אלמא מספקא להו ויש לחלק צין הבה שמנדר דבריו ומתנה בפירוש ואומר שאני עתיד להפריש להאי דאחיין שחלקו דאינו מצרר דבריו כלום וצמרובה (צ"ק דף טז:) דפרין דר' יוחנן אדר' יוחנן דצההיא דכל הממלקט אית ליה צריה וצההיא דאחיין שחלקו שמעינן דאית ליה צריה וחזר בו הש"ס מדבריו מתוך קושיא זו הוה מצי לחלק דפרין' אלא דניחא ליה לנימיר לעולם כל הנלכט דקמני בשמתינן וניחא ליה לנימיר לעולם לא תיפוך דפי' לעיל ועוד דלא מצי לחלק הכי דהא ר' יוחנן לית ליה צריה אפילו היכא דמצרר צריש כל הגט ^א **רבי יוסי** ור"ש אומרין. משמע דר' יוסי לית ליה צריה וכן בסמוך גבי מעשר שני שיש לי צריה מחולל על קלע שזעמה צדי מן הכיס וקשה דשמעינן לר' יוסי דאית ליה צריה צמי שאחזו (גיטין דף עג:) דתנן ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הוי גיטא אלמא יש צריה דהכי דייקנן צריש כל הגט (שם דף כה:) לר"י ופ"ה התם אע"ג דתנאי הוא לריך צריה כיון דאין צידו ובשעת התנאי ספק הוא והתנאי מתקיים מאליו ואי לאו משום צריה לא הוי גט והכי נמי בשמעתא חשיב צריה אם בא חסכ למוצא כו' ואע"ג דמתנה וכן צריש כל הגט ^א הריני צועליך ע"מ שירצה אבא כו' והא דאמרי בשמעתין הדי זה תרומה על זה אם ירדו בשמים כו' ה"כ לא הוי תרומה דפשיטא ליה דהויא תרומה היינו למאן דאית ליה צריה קאמר ולמאן דמחלק צין תולה בדעת עצמו לדעת אחריים יניחא אבל למאן דלא מחלק קשה וי"ל דהתם צריטין עומד הדבר להתצטרר בודאי שהרי יחיה או ימות אבל הכא יכול להיות שלא יצא לידי הפרשה או לא יעלה סלע מן הכיס תימה למאי דסלקא דמתן דלר' יהודה לית ליה צריה א"כ סבר האחיין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ציובל כר' יוחנן וא"כ לא משכחת דמיית צבוכים אלא חד צר חד עד היוסע צן נון דאין להן אלא קנין פירות ור' יהודה אית ליה בהחובל (צ"ק דף ז.) דלאו כקנין הגוף דמי גבי דין יוס או יומים ור' יוסי נמי לא משכחת לה דס"ל דאין צריה וגבי דין יוס או יומים מספקא ליה אם קנין פירות קניין הגוף דמי אם לא וכה"ג דייק הש"ס בצוף השולח (גיטין דף קמ.) ומיך ר"י דמדון יוס או יומים אין ללמוד בעלמא דהתם כדז קרא כספו ותחמיו ולהכי לא מייתי בהשולח כי מייתי הויא דשדה אחוזה: **אוסרין**. הקשה השר מקוצי דהכא משמע אי טעמא דר"י משום בקיעת הנוד ליתא לדאוי מקמי מתני' ואילו צפ"ק דחולין (דף יד:) בשמעתין דנסבין חכרייא לנימיר דר"י היא מייתי דאוי בתר דמוקי טעמא דר"י משום בקיעת הנוד וסם פירכתי ^א מה שני"ל: **והתניא ר' יוסי** אומר. הוה מצי לשנויי דהתם בתולה דענת אחריים: **לאיין** שירצה בהן. פי' צקונטרס אלמא אית ליה צריה דאוי לית ליה צריה איכא לנימיר חטאת הקריב על שילה היה אלא לחזירתה וקרצן הקרב בשני צעלים פסול ואין נראה להשר דהא מוכח ברשם דע"ה (דף ז:) דסתמא לשמה קאי א"כ בלא צריה אפשי להקריב לו כסתם ונראה דמוכח דאי אין צריה איכא לנימיר כל קן רחל הקריב למעלה וכל קן לאה הקריב למטה והקריב עולה למטה וחטאת למעלה: **בשחיהנו**. פי' הקונטרס שהתנו השיש שכל שיקריב לשמה יהא שלה וקשה לפירושו דהיינו צריה גמורה שמולה דענת הכהן שאותה שיעשה יתצטרר שהוא שלה דכיון שנתערבו הקינן אי אפשר כלל בלא צריה ונראה לר"י לפרש כשהתנו הנשים בשעת לקיחה זה יהיה שלי זה יהיה שלך וכן בנתנו דמי קיניהן לכהן בעירוב ונתנם למוכר ופירש בשעת לקיחה קן זה לזו וקן זה לזו ונמא שאל נתערבו הקינן אלא המעות ופריך אי הכי מאי למימרא דכיון שלא נתערבו הקינן פשיטא דשריא ומשני מיה דמימא דנגזור התנו אטו לא התנו דכיון שנתנין הדמים בעירוב יקחו גם כן הקינן בעירוב וזו אי אפשר בלא צריה קמשמע לן דלא גורין ודכדז חסדא גרסינן פירוש וקמ"ל נמי כדכז חסדא ותרתא קמ"ל מדנקט שתי נשים ולא נקט בשה אחת משמע דאחא לאשמעינן דלא גורין התנו אטו לא התנו ואי לא אחא לאשמעינן נמי כדכז חסדא לא הוה ליה למתני ולאיה שירצה עולה ולאיה שירצה חטאת דלא הוה צריך להזכיר עולה וחטאת אלא יקריב של לאה ללאה ושל רחל לרחל:

אומר שני לוגין שאני עסיד להפריש. תרומה מן המאה: **הרי פן**. בתוכו: **ומיחל** מעשר שני שהוא יכול לתקן מיד בלא הפרשה לאחר שקרא עליו שם יחללו כלל מקום שהוא על המעות ושותה מיד ולאחר זמן יפריש התרומה והמעשר ואמרינן הוצר הדבר שזה תרומה: **אוסרין**. קס"ד השתא דטעמייהו משום דקסברי אין צריה: **ויוזי**. וזוגין: **בעירוב**. בשותפות: **לאיה**. מן הקינן שירצה צ' הפרדות יקריב עולות לשמי הנשים ואת קן הא' יקריב שמהן חטאות לשמי הנשים וכ"ש אם בא לחלק כל קן וקן פרידה לעולה ופרידה לחטאת דשפיר דמי. אלמא מדקא אמר שמומר ליקח קיניהן בעירוב מחלל דיש צריה דאמרינן הוצר הדבר שזו הפרידה שהקריב לשמה של זו שלה היא דשם צעלים בעינן דאי אין צריה איכא לנימיר חטאות ועולה שהקריב לה לא שלה היו אלא של חזרתה וקרצן הקרב בשני צעלים קי"ל בפסחים (דף פ:) וצוצאים (דף קג:) דאינו עולה לצעלים וכ"ש בחטאת שלא לשמה או שלא לשם צעליה לגמרי מיפסלה וקביעותה שם צעלים אינו תלוי בכך: **דשהפנו**. הנשים ציניהן שלל מי שיקריב הכהן לשמה יהא שלה: **אי הכי מאי למימרא**. כיון דבדעת כהן תלוי: **קמ"ל דכרב חסדא**. שאע"פ שהיה כל קן וקן בפני עצמו אלא שלקחוס צידה וסד"א על כרחו מכל קן לריך לעשות חטאת ועולה ולא יוכל לעשות מן הקן הא' שתי עולות לשמי הנשים ומקן השני צ' חטאות דלאו אדעתא דהכי יציינו קא משמע לן כיון דלא אקבעינהו צהדיא בשעת לקיחה לאמר פרידה זו חטאת ופרידה זו עולה אפילו קבעום לאחר לקיחה יכול הכהן לעשות כמה שירצה: **אין הקינן**. של כל מחוסרי כפרה מתפרשות אינו עולה ואינו חטאת:

^א ובמנייהו טו. איתא איתא זוחל מביתה פירש"י זוחל זוחל וביחובות ע"ה. איתא זוחל זוחל קמני גם בערין לא נמלא מלת זוחל. ^ב קינן פ"ה מ"ד. ^ג בגירסת התשעה סם דמי קיניהן. ^ד כרימות כה. יונת מה. ^ה מיר. ^ו י. ^ז בתוספתא דמתני' פ"ה ה"ג. ^ח ועדין לא קדש עליו כ"ל. ^ט ח"ל הערוב ואת קן חל ומחול ושותה פ"ה מתחיל ושותה פי' אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר שני ומחול ושותה דברי ר' מאיר, ור' יהודה ור' יוסי ור' שמעון אסריין. ואקשטין וסבר ר' יוסי אין בריה והא תנן ר' יוסי אר' שתי נשים (שלקחו עולה. פי כיון שהקריבה להטאת תנודר כי זו שלקחה מתחילה לחטאת וכן העולה, הנה אית ליה לר' יוסי בריה, ופריך רבה בשוהנו כויתין בכך, ועל כן א"ר יוסי איהו שריצה מקריב חטאת, ומאי אתא לאשמעינן דרב חסדא דאמר אין הקינן מתפרשות

מוסף רש"י

הרי הן תרומה גדולה, ואחר קי עשה ממה שנשמיר עשה ממה שנתפרש מעשרה למעשר ראשון ושומהו חטאים ממות ומפריש מהן תשעה למעשר שני (ומיירה כ"ב.) ומיחל. מוצא מעשר שני לחולין על מעות שיש לו צבתי. דמה שיש לו פניא לנקו יתקן, והא באמריה בעלמא סגי (ב"ב פ"ג ס"ג) הואיל ויכול לתקן באמריה בעלמא ומומח הרי הוא מחולל על מעות שיש לו צבתי. לא תהיו לו חסמים לשרותו ולסמוך על הצריה. אבל בתרומה ושאר מעשרות תמימן צבירה ואלתר השבת שפיירשם אמרינן הוצר הדבר שזו היא התרומה וזה לא שמה אלא חולין (חולין דף יד.) וישתיה מיר. דלמחר שקרא שם ילא לו מיד עגל ושהוא מוצאין ליה לשתייה הוא הנכדר לחולין ונכשהיו לו כלים ויוציא מן הנוד לתרומה הוא הנכדר לתרומה ויש צריה (פסין ב"ב.) וישמה ממנו לאחר אלא שיהר שומרי כלי שיעור התרומה והמעשרות (משילה כ"ב.) וישעיהו לו כלים יפריש גם התרומה ומעשר (רומא ב.) עד יהודה כו' אורסין. ר' שפיירש ממש דקסברי אין צריה ואכל כות וכות ש' למר שזהו תרומה ומעשר (משילה כ"ב.)